

Geslaagde compensatie?

- Geslaagde compensatie door verbouwing van pompgebouwtje ISK Hoenderloo naar vleermuisverblijf

Wie ben ik?

- Ruud Kaal
- DVD
Dienst Vastgoed Defensie
opgegaan In het:
R.V.B. / Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse zaken
- Vleermuiswerkgroep Defensieterreinen
VWG-DEF

Dienstwoning Hoenderloo 113

Vleermuizen in het pand

- Eerste melding
- Vondst van dode jonge dwergvleermuis
- Onderzoek Defensie
- dwergvleermuis
- laatvlieger

13 aug 2010 vondst van dood jong

2011 vondst levend jong Pp

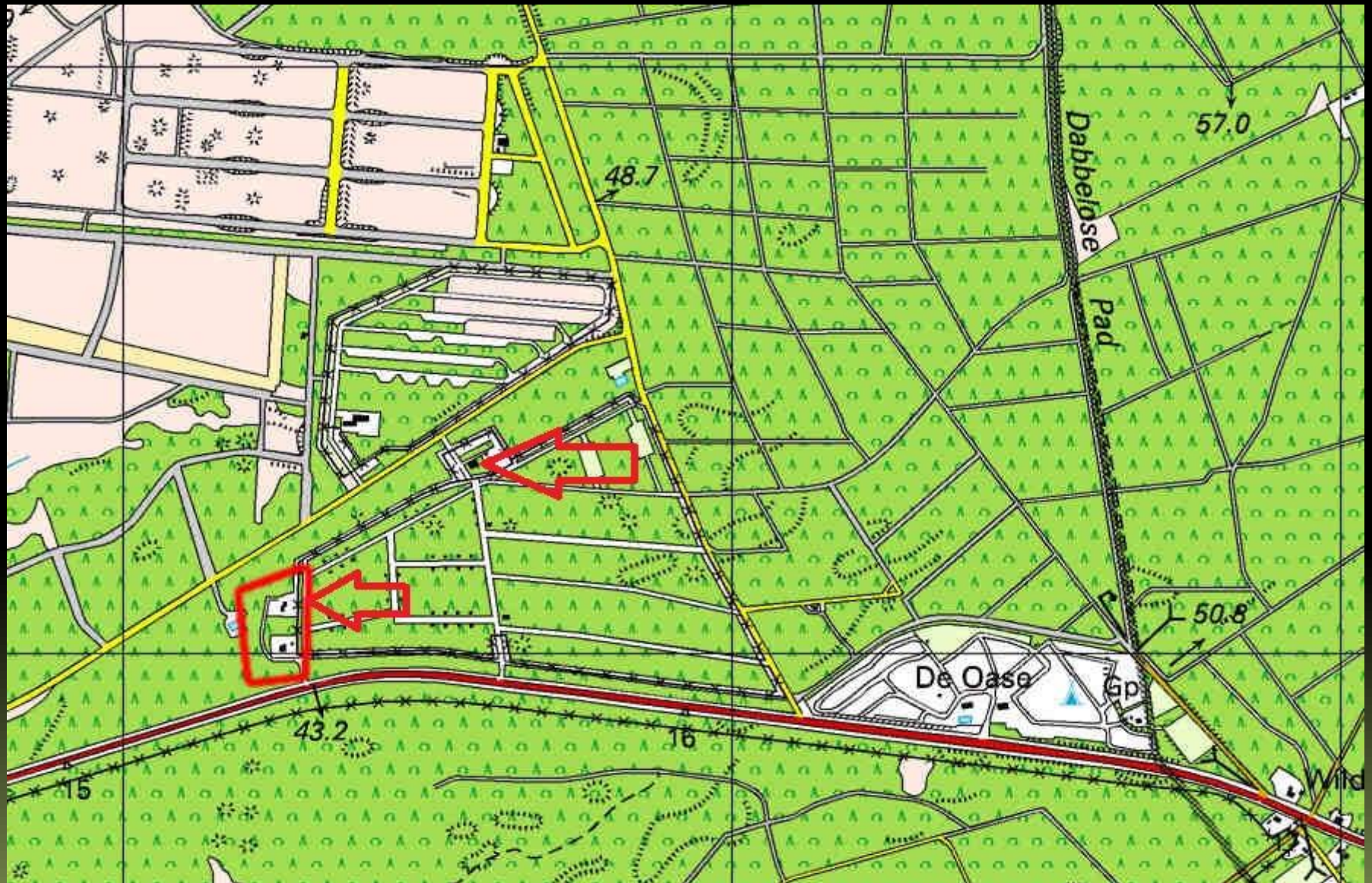
Onderzoek / compenseren soorten

- Onderzoek zoogdiervereniging
- Dwergvleermuis, kraam, zomer-/winter- en paarverblijf
- Laatvlieger, kraam, zomer-/winter- en paarverblijf
- Grootoor winter en paarverblijfplaats

Eerste keuze voor compensatie

Afstand tot compensatie 375m

Voordelen van dit gebouw?

- Ligging nabij dienstwoningen
- Fundering en spouw 80 cm diep
- Functie als Waterpompstation blijft bestaan

Aanpassingen voor: Es, Pp en Pa

- Extra spouwmuur rondom
- Extra platen boven in spouw
- Spouw 80 cm diep in de grond
- Doorkruipgaten in oude buitenmuur
- Achterzijde ruimte vergroot i.v.m. toegang
- Spantkasten 3 dubbel
- Platen tegen dakbeschot
- Invliegopeningen op zuid, west, noord & oost
- Openstaande pannen +/- 2 cm

Eerste werkzaamheden

Grondniveau

Toegang achterzijde

Spantkasten

Spantkasten + platen op dakbeschot

Oplevering 18 december 2013

Es, Pp en Pa: Deze soorten bezochten sinds 2014 het gebouw

datum	plaats		orientatie	keutels	soort	aantal
13-okt-14	spouw	spouw	west	V	Pp	3
najaar 2014	pannen/dak		noord		Es	2
1-nov-14	zolder			V	Pa	
voorjaar/zomer	spouw		noord/west	V	Pp	20
zomer	Dak		noord		Es	1
12-okt-15	zolder/dakplaat		noord	V	Pa	1
voorjaar/zomer	spouw		west/noord	V	Pp	5
zomer	Dak N	pannen	noord		Es	1
14-sep-16	zolder	zolder/Plaat	noord/zuid	V	Pa	2
voorjaar/zomer	spouw	spouw	noord/west	V	Pp	aanwezig
zomer	Dak	pannen	noord		Es	1
14-sep-16	zolder	zolder/nok/ spantkast		V	Pa	15

1 grootoorvleermuis 2015

Zolder: 15 grootoorvleermuizen '17

Rutger Kaal

Dwergvleermuizen bij een alternatieve ingang

Invliegopeningen

Invliegopening

Invliegopening binnenzijde

Pannendak voor laatvliegers

Invliegopening onder de pannen

Gevelpannen

